

Kako iz nesporno utvrđenih činjenica slijedi da kola nisu bila pravilno i temeljito očišćena prije nego su predata pošiljaocu na utovar, to je očito da je taj nedostatak posljedica propusta željeznice. Treba istaći da se kod prijevoza živih životinja željeznica može pozivati na oslobodjenje od odgovornosti samo onda kad je šteta nastala uslijed takvih opasnosti koje su neposredno vezane uz prijevoz živih životinja kao što su: normalne potrebe prilikom manevriranja, uginuće koje je uslijedilo kao posljedica oboljenja, nepravilna ishrana, napajanje, i nadzor živih životinja. Međutim, za uginuće stoke koje je nastalo od trovanja, a koje je uslijedilo zbog toga što je pošiljaocu stavljen na raspolaganje nepravilno ili nedovoljno očišćen vagon, ne može se uzeti kao okolnost koja isključuje odgovornost željeznice i to samo zbog toga što pošiljalac nije odbio vagon za koji na prvi pogled nije mogao ustanoviti da bi bio nepodesan i opasan za prijevoz živih životinja.

Kako je dakle šteta posljedica nepravilnog postupka željeznice, jer je stavila pošiljaocu na raspolaganje nedovoljno očišćen vagon koji se pokazao kao nepodesan za prijevoz žive stoke, odgovornost za tako nastalu štetu pada na željeznicu, te je ona dužna i da tako nastalu štetu naknadi.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 14.III 1966.

Vijeće: dr Melkior Erak, Zvone Rihtman, dr Emilio Pallua

Ukrcaj i iskrcaj tereta - Stojnice i prekostojnice - Slagač - Ugovor o ukrcaju i iskrcaju tereta što ga sklopi korisnik prijevoza s lučkim slagačem mora se izvršiti prema odredbama ugovora o prijevozu na temelju kojega treba izvršiti ukrcaj odnosno iskrcaj - Ugovor o prijevozu ne dolazi u obzir ako su korisnik prijevoza i slagač izričitim odredbama isključili njegovu primjenu u granicama toga isključenja - Posebnim ugovaranjem dnevne norme ukrcaja ili iskrcaja stranke nisu isključile primjenu klauzula prijevoznoga ugovora o početku toka stojnica

Tužitelj je poduzeće za izvoz i uvoz ruda i metala, a tuženik je lučki skladištar. Stranke su međusobno sklopile ugovor na temelju kojega se slagač obvezao vršiti iskrcaj željezne rude prema ugovorenoj normi s tim da njemu pripada 50% od ostvarene uštede vremena, a da on odgovara za prekostojnice, odnosno za zadržavanje broda ako do toga dodje zbog neispunjenja normi. Na temelju toga ugovora nastao je spor o obračunu vremena stojnica za jedan brod koji je iskrcao slagač kao tuženik. Tužitelj navodi da se početak stojnica mora računati prema ugovoru o prijevozu na temelju kojega je izvršen

iskrcaj, a slagač smatra da u tom pogledu moraju doći do primjene Lučke uzance.

Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu, a drugostepeni je tu presudu potvrdio iz slijedećih razloga:

Pravilno je stajalište prvostepenog suda da su parnične stranke, ukoliko su namjeravale odrediti način računanja vremena stojnica brodova koje je temeljem ugovora od 8.I 1962. tuženik bio dužan iskrcevati za račun tužiteljev, na drugi način nego što to proizlazi iz odnosnog brodarskog ugovora, morale upravo to izričito ugovoriti. Pravilno je također njegovo stajalište da se u nedostatku takve izričite stipulacije vrijeme stojnica ima računati prema brodarskom ugovoru, što ga je tužitelj zaključio s brodarom i predao tuženiku radi znanja.

Neosnovano, naime, smatra tužitelj da se u nedostatku spomenutih odredbi imaju i na ugovorne odnose parničnih stranaka primijeniti Lučke uzance odnosno ZUIPB. Ovo stoga što se kako Lučke uzance tako i ZUIPB primjenjuju onda kad ugovorom o prijevozu stvari morem, odnosno brodarskim ugovorom, nije ništa određeno o tom kako će se stojnice računati. U konkretnom spornom slučaju je, međutim, brodarskim ugovorom to ugovoreno, pa Lučke uzance odnosno ZUIPB ne mogu doći do primjene.

Ugovor što su ga parnične stranke zaključile 8.I 1962. nije ugovor o iskorišćivanju pomorskog broda, nego je to ugovor o vršenju operacija iskrcaja i ukrcaja s broda, koje se po prirodi stvari moraju vršiti prema odnosnim odredbama brodarskog ugovora, osim ako su to stranke ugovorom u cijelosti ili djelomično isključile. U ovom spornom slučaju stranke su isključile od primjene na međusobne ugovorne odnose one odredbe brodarskog ugovora, odnosno ugovora o prijevozu stvari morem, kojima se utvrđuju dnevne norme iskrcaja, jer su te norme ugovorom izričito ugovorile, pa ih stoga samo one obvezuju. Za sve ostale odnose koji nastaju u vršenju operacija iskrcaja vrijede i među parničnim strankama odredbe iz brodarskog ugovora prema kojima se vrše operacije. Da su stranke upravo to imale u vidu i kod zaključenja ugovora slijedi iz odredbi kojima se tuženiku priznaje pravo na dio ostvarene uštede vremena, odnosno obvezuje ga se na plaćenje prekostojnica, jer se kako ušteta vremena tako i prekostojnice računaju prema odredbama ugovora o prijevozu stvari morem, odnosno brodarskog ugovora. Radi toga je tužitelj i predao tuženiku brodarski ugovor prije početka iskrcaja, a nije osporio tuženikovu tvrdnju da je tako i prije postupao, tj. prilikom svake operacije iskrcaja koju je tuženik za tužitelja vršio.